

De ideale stranding

concept beleidsplan Maritiem & Jutters Museum

2005

– 2010

oktober 2004

Inhoudsopgave:

1. **Inleiding: een nieuw beleidsplan**
2. **Historische schets**
3. **Missie**
4. **Collectie in hoofdlijnen**
5. **Positionering**
6. **Samenstelling en omvang van het publiek**
7. **Toekomst museum 2005-2010**
8. **Bedrijfsvoering**

1. Inleiding: een nieuw beleidsplan

Dit nieuwe beleidsplan omvat de periode 2005-2010. We kiezen voor deze periode, omdat op de middellange termijn ingrijpende beslissingen noodzakelijk zijn. Niet alleen vanwege het gemeentelijk beleid ten aanzien van de Texelse musea, maar vooral ook vanwege de noodzakelijke groei om het Maritiem & Jutters Museum als een middelgroot museum op de kaart te houden. Het bezoekersaantal van circa 65.000 in de jaren 2000-2004 moet verder stijgen om als organisatie levensvatbaar te blijven en het hoge ambitieniveau te handhaven.

Het laatste complete beleidsplan omvatte de periode 1994-1999 en had niet alleen betrekking op het Maritiem & Jutters Museum, maar ook op de Oudheidkamer. In dit beleidsplan wordt daaraan geen aandacht besteed; in een later stadium zal een apart beleidsplan voor de Oudheidkamer worden gemaakt. In de periode 1994-1999 zijn verschillende aanvullende notities geschreven en in 1996 is een actualisering van het beleidsplan verschenen. De laatste notitie was de “de grote sprong voorwaarts” uit 2001. Kern van het huidige beleidsplan is de ambitie om als hét cultuurhistorisch museum van Texel. uit te groeien tot een belangrijke publiekstrekker voor

Texel.

2. Historische Schets

1. Schets van het museum

Het Maritiem & Jutters Museum – opgericht in 1980 – is een binnen- en buitenmuseum gevestigd vlakbij de haven van Oudeschild. Het Maritiem & Jutters Museum is het grootste cultuurhistorische museum op het eiland. Het museum heeft de laatste 10 jaar een grote ontwikkeling doorgemaakt. Met bezoekersaantallen tussen de 60.000 en 70.000 behoort het museum tot de middelgrote musea in het land. Van de ruim dertig maritieme musea in Nederland staat het op de vijfde plaats. Het museum heeft veel te bieden met thema's als de Rede van Texel, onderwaterarcheologie, VOC, strandvondsten, visserij, molen en een steeds uitgebreider buitenmuseum. Op het museumterrein staan twee monumentale negentiende-eeuwse graanpakhuizen, een wierschuur, een reddingsbotenhuis, een aantal karakteristieke pandjes en een monumentale molen. In het museum wordt aandacht besteed aan het maritieme heden en verleden van het eiland: de visserij, het reddingswezen, de onderwaterarcheologie, de Rede van Texel, de VOC, de TESO en de jutterij. Beeldbepalend is de op het terrein van het museum gesitueerde molen.

Het Maritiem & Jutters Museum ligt in een zeer bijzonder gebied met een eeuwenoude geschiedenis: de zogenaamde Gouden Driehoek. Deze driehoek wordt gevormd door Fort de Schans, de haven van Oudeschild en het Hoge Berg-gebied (Wezenputten, Skilsloot en Huize Brakestein).

2. Vorige beleidsperiode (1994-heden):

In de beleidsplannen uit de periode 1994-2004 werden de gewenste ontwikkelingen geschetst van zowel Maritiem & Jutters Museum als de Oudheidkamer. In dit plan werd gepleit voor kwaliteitsverbetering met name op het gebied van de publiekstaak. Tevens werd gesproken over een mogelijke groei naar 100.000 bezoekers. Kwaliteitsverbetering en verhoging van het aantal bezoekers kon alleen bereikt worden met forse investeringen en dit was niet mogelijk zonder financiële steun van de gemeente was de eindconclusie in dit plan.

....

4. Plannen en projecten 2001-2004

Eind 2001 verscheen een notitie en een plan van aanpak onder de titel “de grote sprong voorwaarts”. In dit plan werden in detail een aantal projecten beschreven die gepland waren voor de periode 2001-2004. Het plan “de grote sprong voorwaarts” was de onderbouwing voor de verhoogde budgetsubsiëring en eenmalige subsidie van de gemeente. Een deel van deze subsidie was bedoeld voor nieuw te ontwikkelen beleid. De ontwikkeling en uitvoering van deze plannen zijn van groot belang voor het behoud en de verbetering van het Maritiem & Jutters Museum met als eindresultaat: een kwalitatief hoogwaardig cultuurhistorisch museum. Het plan beoogt in feite een totale renovatie van de tentoonstellingen, met bijzondere aandacht voor verdieping en beleving bij het publiek. De meeste onderdelen van dit plan zijn al in gang gezet of afgerond zoals de Rede van Texel-zaal, de maquette van de Rede van Texel en de bouw van de huisjes Oudeschild anno 1900. Andere onderdelen zoals de reeds bestaande visserijtentoonstelling zullen vernieuwd en geactualiseerd moeten worden.

Viering vierhonderd jaar VOC

Een belangrijk onderdeel van het plan was ook de viering van vierhonderd jaar VOC. In 2002 werd op Texel uitgebreid stilgestaan bij de viering van vierhonderd jaar VOC en bij het vierhonderdjarig bestaan van het dorp Oudeschild. Texel heeft tevens de viering aangegrepen om het eiland en de Rede van Texel onder de aandacht te brengen. In 2000 werd de Stichting VOC 2002 Texel opgericht, de directeur van het museum werd lid van het bestuur. Het Maritiem & Jutters Museum speelde tijdens de viering van het VOC jubileum 2002 op Texel een belangrijke rol in de organisatie door diverse tijdelijke tentoonstellingen en activiteiten.

....

Maquette de Reede van Texel

In het VOC-jaar is door de landelijke Stichting Viering 400 jaar VOC opdracht gegeven een mega-maquette van de Rede van Texel te maken. De maquette werd vervaardigd door de firma Artitec uit Amsterdam. Deze mega-maquette, die wordt gepresenteerd als een maritiem diorama, verbeeldt schitterend de situatie op de Texelse Rede (rond 1660) die in de tijd van de VOC zo belangrijk was voor het scheepvaartverkeer van de republiek.

3. Missie

Het Maritiem & Jutters Museum en de Oudheidkamer maken samen met EcoMare deel uit van de Stichting Texels Museum. De Stichting Texels Museum stelt zich tot doel “een bijdrage te leveren aan de instandhouding en waar mogelijk herstel van natuur- en cultuurwaarden in het waddengebied en de Noordzee”, dit alles met een accent op Texel. In EcoMare ligt de nadruk op de genoemde natuurwaarden, in het Maritiem & Jutters Museum en de Oudheidkamer vooral op de cultuurwaarden van Texel en omgeving. Binnen de algemeen geformuleerde doelstelling van de Stichting Texels Museum kiest het Maritiem & Jutters Museum voor een specifieke ambitie. Haar missie is als volgt te formuleren:

Het Maritiem & Jutters Museum wil met behulp van de eigen collectie en die van anderen door middel van presentaties en demonstraties aan toeristen en Texelaars de verbondenheid van de bewoners met de zee en het eiland in heden en verleden tonen, leren kennen en laten ervaren.

Deze missie bevat drie kernaspecten: 1. het cultuurhistorisch aspect, 2. de wijze waarop de informatie wordt overgebracht, namelijk door middel van beleving en presentatie (zien, weten, voelen) en 3. het museale aspect.

1. De verbondenheid geeft niet alleen “het vastzitten aan” aan, maar geeft ook liefde en verknochtheid aan. Leren kennen staat voor de educatieve taak en laten ervaren voor de beleving. Het museum zal moeten gaan proberen het eilandgevoel over te brengen op de bezoeker, maar ook de afhankelijkheid van de zee in het dagelijks leven en beroep. De vertellers en diegenen die uit eigen ervaring spreken over juten, touwslaan, visroken en smeden zijn de verbinding tussen heden en verleden.
2. Bij mensen die dingen ervaren, blijft kennis beter behouden en wordt er met plezier aan een museumbezoek teruggedacht. Het gaat om het ervaren en beleven als methode om de gewenste kennis en informatie over te brengen.
3. Het derde onderdeel betreft het museale aspect. Hierbij is de internationaal overeengekomen gedragscode voor museale beroepsethiek. (ICOM code) het uitgangspunt.

4. Collectie in hoofdlijnen

...

1. Kerncollectie

De deelcollecties zijn van groot belang om de missie van het museum te realiseren. De deelcollecties vinden hun weerslag in de thematische indeling van de opstelling ervan binnen het museum. De volgende deelcollecties zijn te onderscheiden:

Jutterij: Deze collectie bevat diverse soorten objecten die in de afgelopen jaren zijn aangespoeld op de Texelse stranden en gejut zijn. Opmerkelijk binnen deze collectie is een schenking van een privé-verzameling van een Texelse jutter, die bestaat uit circa vierduizend flessen.

De Traanroeier: Deze collectie bevat objecten die de geschiedenis van de molen weergeven.

Oudeschild 1900-1930: Deze collectie bevat objecten die relatie hebben tot de geschiedenis van het dagelijks leven in Oudeschild en Texel.

Reddingswezen: Deze collectie bevat objecten die relatie hebben met het reddingswezen op Texel. De collectie toont een beeld van de geschiedenis van het reddingswezen en reddingsacties van de afgelopen honderd jaar. De collectie is ondergebracht in het Reddingboothuis uit Den Hoorn.

Scheepsarcheologie: Deze collectie bestaat uit archeologische vondsten uit het water of de bodem van de zee.

Teso: Deze collectie bestaat uit objecten die te maken hebben met de veerdienst, zoals meubilair, foto's en historische documenten. De objecten geven een duidelijk beeld van het ontstaan en de ontwikkeling van de veerdienst.

Texel in de zeventiende en achttiende eeuw: De collectie bestaat uit objecten die te maken hebben met de Rede van Texel, de VOC, Fort de Schans en de scheepvaart in de zeventiende en achttiende eeuw.

Visserij: Deze collectie bestaat uit objecten die te maken hebben met de Texelse visserij. Van visvangst tot verkoop, maar ook het vissen naar zeegras en de verwerking daarvan. Opmerkelijk binnen deze collectie is een originele stuurhut met bijbehorende apparatuur en het scheepswrak van een blazer, de TX 11.

2. Collectievorming: Verzamelen, selecteren en afstoten

Het museum verzamelt actief en passief objecten die representatief zijn voor de maritieme geschiedenis van Texel. Actief verzamelen betekent dat het museum op zoek gaat naar voorwerpen die de kerncollectie versterken en dus passen binnen het verzamelbeleid. Deze voorwerpen worden aangekocht of langdurig in bruikleen genomen. Passief verzamelen betekent dat het museum voorwerpen verwerft door middel van schenkingen. Voordat een schenking wordt geaccepteerd, wordt bekeken of deze in het verzamelbeleid past.

De museale collectie is steeds in beweging: ze groeit door verwerving, maar krimpt ook doordat objecten worden afgestoten. De ruimte en middelen zijn beperkt. De collectie kan niet onbeperkt groeien en er moet spaarzaam met de beschikbare depotruimte worden omgaan. Het is van belang goede keuzes te maken welke objecten worden verzameld en bewaard, en waarom.

3. Behoud en beheer

Het museum beschikt over diverse tentoonstellingsruimten in historische panden, schuren en de molen. Om het karakter van een buitenmuseum nog eens te onderstrepen hebben veel ruimtes een open karakter. Dit betekent dat geen deur gesloten is. De klimatologische omstandigheden zijn niet altijd optimaal voor de collectie. Hierdoor zijn in veel ruimten klimaateisen moeilijk te bereiken. De hier gebruikte collectie is daarop aangepast en in deze ruimten zijn aanpassingen niet gewenst. Echter in de graanpakhuizen en in de huisjes waar een groot deel van de collectie van het museum zich bevindt, is de verbetering van klimatologische omstandigheden noodzakelijk en te realiseren.

Het museum beschikt over drie depotruimten.

...

4. Registratie en documentatie.

Een groot gedeelte van de collectie is geregistreerd op formulieren volgens de Historisch Voorwerp Kaart en voorzien van een foto. Naast inventarisnummer, omschrijving van het object, wijze van verwerving wordt de standplaats op de kaart vastgelegd. Naast de registratie op de Historisch Voorwerp Kaart beschikt het museum over een geautomatiseerd registratiesysteem, dat gebruik maakt van het programma InMagic. In dit systeem is ongeveer vijfenzeventig procent van de museumcollectie ingevoerd. Op den duur zullen alle formulieren worden overgenomen in het geautomatiseerde systeem, zodat er gemakkelijker en uitgebreider gezocht kan worden binnen de museale collectie. Dat nog niet alle objecten zijn beschreven heeft deels te maken met het nog te ontwikkelen afstotingsbeleid. Het grootste deel van de collectie Oudeschild 1900-1930 bestaat uit huisraad dat gebruikt zal worden om de huisjes mee in te richten, deze collectie beschouwt het museum grotendeels als rekwisiet.

5. Gebruik van de collectie

Bij enkele deelcollecties is het moeilijk de museale standaarden in acht te nemen. Zo wordt de compleet ingerichte smederij regelmatig gebruikt voor demonstraties aan bezoekers. Delen van deze collectie zijn in gebruik tijdens openingstijden. Dit vloeit voort uit het presentatiebeleid. Bij de jutterijcollectie is de presentatiewaarde van de opstelling zo hoog, dat voor een onorthodoxe presentatie is gekozen, omdat zij anders haar kracht zou verliezen.

5. Positionering

1. Relevant provinciaal en gemeentelijk beleid

De positie van het Maritiem & Jutters Museum is niet los te zien van het beleid van de provincie Noord-Holland en de gemeente Texel ten aanzien van toerisme en recreatie. Daarnaast zijn de ontwikkeling van de omgeving van het museum, de vernieuwingen en ontwikkelingen rond de haven en het dorp Oudeschild van invloed op het bezoekerspotentieel van het museum. Het museum profiteert van en draagt bij tot het instandhouden van cultuurhistorische waarden en de ontwikkeling van het cultuurhistorisch toerisme op Texel en rond Oudeschild.

De Provincie Noord-Holland erkent de economische betekenis en de groei van het toerisme in de kustgebieden in het algemeen en op Texel in het bijzonder.

Het instandhouden van cultuurhistorische waarden zoals monumenten, historische dorpen, cultuurlandschap en het organiseren van culturele evenementen beschouwd de Provincie Noord-Holland van groot belang voor de ontwikkeling van het toerisme en de dagrecreatie. ...

Het beleid van de gemeente Texel voor de komende jaren is gericht op het behoud van toerisme in evenwicht met de belangen van de natuur en de agrarische sector. In het kader van duurzaamheid is het beleid gericht op het behoud van het typische karakter van het eiland (natuur, rust en ruimte).

...

Met de keuze van de gemeente het Maritiem & Jutters Museum tot het belangrijkste cultuurhistorisch museum van het eiland te laten uitgroeien, ondersteunt de gemeente de gedachte om het cultuurhistorisch toerisme in de zogenaamde Gouden Driehoek te concentreren.

6. Samenstelling en omvang van het publiek

Het museum richt zich op twee doelgroepen; enerzijds mikt het op de toeristen (dagjesmensen en verblijfstoeristen) en anderzijds is het museum er voor de inwoners van Texel.

Jaarlijks bezoeken ca. 900.000 mensen het eiland, waarvan circa 100.000 dagjesmensen. Het beleid is erop gericht om circa 10% van de eilandgasten binnen de poorten van het museum te krijgen.

Het museum trekt vooral hoogopgeleide, welgestelde 50 plussers en gezinnen met jonge kinderen. Van de groep toeristen is ongeveer 35% Duits. Dit betekent dat een groot deel van de Texelbezoekers (wat de Nederlanders betreft een redelijke dwarsdoorsnede van de bevolking) het museum niet bezoekt. Daar willen we wat aan doen door drempelverlaging en het bieden van een op de vraag van deze nieuwe doelgroep toegesneden aanbod. Kinderen vormen daarnaast ook een zelfstandige doelgroep: Het museum richt zich op scholen (15%), die tijdens schoolreisjes of werkweken Texel bezoeken. Deze schoolbezoeken zijn vaak herhalingsbezoeken.

De Texelse bevolking is de tweede belangrijke doelgroep van het museum. Cijfers tonen aan dat Texelaars (4% van het totale bezoekersaantal) - in het bijzonder de Texelse scholieren (1%) – het museum niet massaal bezoeken. Het beleid in de komende jaren is erop gericht om hierin verandering te brengen.

.....

Een nader onderzoek naar de huidige en potentiële doelgroep(en) is gewenst, omdat het museum een breed publiek wil trekken. De in dit beleidsplan aangegeven cijfers en typering behoeven een nadere specificatie. Meer kennis kan worden verkregen door onderzoek te doen onder de niet-bezoekers.

7. Toekomst museum 2005-2010

Bovenbeschreven informatie over ambities, doelgroepen, geschiedenis en de omgevingsfactoren leidt tot strategische keuzes voor het Maritiem & Jutters Museum anno 2010. Voor de toekomst gaat het museum uit van een hogere ambitie dan het handhaven van de huidige voorzieningen.

Ook in de toekomst zal de collectie een belangrijke rol blijven spelen. Want collectiebeheer is ook voor het publiek interessant: Medewerkers en vrijwilligers kunnen hun kennis voor het publiek toegankelijk maken door demonstraties van oude technieken en ambachten en ook door beelddigitalisering van de collectie kan de toegankelijkheid van de collectie worden vergroot. Bij de presentatie is de inzet van de collectie (en kennis en behoud ervan) een onmisbaar museaal element. Juist onderzoek naar herkomst, functie of waarde van objecten of deelcollecties staat aan de basis van een goede presentatie.

Wat betreft zijn publiekstaken richt het Maritiem & Jutters Museum zijn activiteiten op een brede doelgroep: Texelaars, Nederlandse en Duitse toeristen, gezinnen met kinderen en scholen. Het museum wil in de toekomst de bestaande doelgroepen vasthouden en nieuwe doelgroepen binnenhalen. Dit wil zij doen door verbetering en vernieuwing van de bestaande presentaties en door een nieuwe attractie te ontwikkelen, die samen met de mega-maquette de grote trekpleister van het museum voor nieuwe doelgroepen gaat vormen. Daarnaast worden verschillende thema's, collecties en faciliteiten gehergroepeerd.

1. Rol van de collectie in de toekomst van het museum

Het Maritiem & Jutters Museum ziet de zorg voor de collectie als een kerntaak en de collectie de legitimatie van haar bestaan.

...

Binnen de bestaande formatie is er beperkt ruimte om aandacht te besteden aan beheer en behoud, het doen van onderzoek naar de collectie en de achterstanden in registratie in te lopen. Binnen de beleidsplanperiode zullen hiervoor op projectbasis middelen vrijgemaakt worden.

2. Rol van de publieksactiviteiten en publieksvoorzieningen in de toekomst van het museum

Demonstraties

De demonstraties sloopje-in-de-fles, touwslaan, schiemanen, scheepsmodelbouw, visroken en smeden zijn onderdeel van het museale aanbod en trekken veel publiek. Het is een kwetsbaar onderdeel, omdat het draait op (gepensioneerde) vrijwilligers. Om dit onderdeel minder kwetsbaar te maken zouden de 'oude rotten' jongere medewerkers kunnen opleiden om de taken op termijn over te kunnen nemen. De komende jaren zullen nieuwe vrijwilligers worden geworven om de activiteiten in het buitenmuseum en het leven rond 1900-1930 bij en in de vissershuisjes vorm te geven.

Educatieve activiteiten

Het educatieaanbod van het museum is de afgelopen jaren verder uitgebreid. Het is mogelijk om niet alleen een jutterverhaal of een rondleiding op Fort de Schans te boeken, maar ook een VOC verhaal, ondersteund door de maquette of een gecombineerd bezoek aan museum en Fort de Schans. De mogelijkheid wordt onderzocht om volledig verzorgde arrangementen aan te bieden met fietshuur, rondleiding en lunch of diner te gebruiken op verschillende locaties binnen het museum of daarbuiten, bijvoorbeeld op de Schans of bij de Wezenputten

Restaurant en winkel

Het verblijf in het restaurant zal een belevenis op zich worden. Het restaurant bevindt zich in het Reddingboothuis. Verschillende thema's van het museum zullen terugkomen in de

naamgeving van spijzen en dranken. En voor kinderen is er Oudhollands snoep verkrijgbaar.
.....

3. Vernieuwing en verbetering van de bestaande presentaties

Vaste en tijdelijke presentaties

Veel presentaties zijn nieuw of de afgelopen jaren vernieuwd, andere presentaties zoals bijvoorbeeld de visserijtentoonstelling maken een vervallen en statische indruk. Er is veel diversiteit in de thema's en expositieonderdelen. De diversiteit maakt het museum juist aantrekkelijk voor een brede doelgroep en deze keuze sluit goed aan bij de hedendaagse consument. Het is het streven om nieuwe doelgroepen in het museum te halen zonder de bestaande bezoekers af te stoten. Om herhalingsbezoek te stimuleren worden jaarlijks één à twee wisselexposities georganiseerd. De tentoonstellingen zijn gericht op verdieping van het museumaanbod en er worden verbanden gelegd met de hoofdthema's van het museum. Deze tentoonstellingen zullen voor zowel toeristen als Texelaars interessant zijn. Soms zal de eigen collectie een hoofdrol spelen. Regelmatig zal een tentoonstelling bestaan uit bruiklenen. Daarnaast zullen de permanente exposities verbeterd worden.

....

Een steeds vernieuwend aanbod is noodzakelijk voor een herhalingsbezoek. Het museum moet geen pretpark worden, maar haar eigen kracht om beleving te genereren beter gaan inzetten. Een van die krachten is authenticiteit, folklore en beleving. Dit gebeurt door het tonen van authentieke objecten en het vertellen van pakkende verhalen. Maar ook door beleving: een combinatie van ervaringen. Het museum zal dit in de presentatie van het totale museum bewust moeten worden en moeten doorvoeren: Van de medewerker in de museumwinkel en receptie, de uitstraling van het restaurant en in de presentatie van de tentoonstellingen. Daarnaast moeten alle zintuigen worden aangesproken: horen, voelen, ruiken, proeven en niet alleen zien. Dit betekent dat de verschillende thema's die er nu zijn, gehandhaafd blijven, maar de wijze van presenteren vernieuwd en aangepast wordt.

Jutterij

De jutterij heeft een prominente plaats in het museum. Steeds opnieuw wordt deze presentatie aangevuld met nieuwe strandvondsten, door jutters verzameld, maar soms ook door toeristen. In de entree van de jutterij zijn er tijdelijke presentaties van recente strandvondsten te zien. De presentatie van de kwantiteit aan gejut materiaal zal gehandhaafd blijven.
Daarnaast moet in de presentatie de geschiedenis van het juten meer tot uiting komen: Vroeger was juten noodzaak en nu niet meer. En er zal plaats worden ingeruimd voor de rol van de strandvonderij.

Onderwaterarcheologie

De Rede van Texel is voor de scheepsarcheologie een gebied van wereldformaat en daarmee ook schatkamer voor het museum.

Om de presentatie aantrekkelijker en spannender te maken, zullen de ramen van de huidige vitrines en het lichtniveau worden verkleind. Ook de mega-maquette en de nieuwe attractie hebben sterke banden met de scheepsarcheologie.

Wonen en werken in Oudeschild 1900-1930

De afgelopen jaren ontstond op het buitenterrein van het Maritiem & Jutters Museum een echt buitenmuseum. Samen met de al eerder gerealiseerde smidse en sloopstimmerwerkplaats vormen de vissershuisjes, waarvan in 2001 de bouw van start ging, een serie gebouwtjes en woonhuizen, die een beeld geven van het leven, wonen en werken in een Texels (vissers)dorp dat haar brood verdiende dankzij Wadden- en Noordzee. De huisjes zullen ook van binnen te bezichtigen zijn voor publiek en ingericht worden met in de loop der jaren verzamelde inventarissen. Onderdeel van het plan is tevens de sloot die het terrein min of meer in tweeën verdeeld. De sloot staat model voor de Skilsloot, waarin in het verleden de watervaten vanaf de

Wezenputten vervoerd werden naar de schepen op de Rede van Texel.

Molen

Van de molen gaat een belangrijke aantrekkingskracht uit en in het beeld van het totale museum neemt de molen een dominante rol in. Thans is er geen duidelijke thematische koppeling met de overige museumthema's. Deze koppeling zal bewerkstelligd worden door de molen thematisch te verbinden met het thema 'Wonen en werken in Oudeschild 1900-1930' door in het vierde, nog niet gebouwde huisje, het winkeltje, ook brood te verkopen. Er zal een takkenbosoven worden geplaatst, die vroeger veel voorkwam in Oudeschild.

TESO

Het eilandgevoel begint al op de veerboot. En TESO is de trots van menig Texelaar. Deze elementen zullen overgebracht worden op de bezoeker door middel van een pakkende presentatie.. De scheepsbrug moet attractiever worden gemaakt. In 2007 bestaat de Texels Eigen Stoomboot Onderneming 100 jaar. In dat jaar zal de bestaande tentoonstelling na geheel vernieuwd te zijn, heropend worden.

Visserijtentoonstelling

...

De visserijtentoonstelling bevindt zich in de Noordkaap. Schilderijen, foto's, objecten en de maquette Rede van Texel anno 1780 geven een beeld van de geschiedenis van de Texelse visserij en de huidige stand van zaken. In deze nieuwe presentatie zullen ook de verschillende Texelse vissersdorpen en hun vissers een plaats krijgen. De Wiervisserij zal een onderdeel van de expositie blijven. De stuurhut van de TX 99 (met bedienbare elementen), een kotter die jaren op de Noordzee heeft gevaren, zal aantrekkelijker gepresenteerd worden. De TX 11, de laatst bestaande Texelse botter, gebouwd in 1894, die zich ook in de Noordkaap bevindt, zal met een aantal aanpassingen en met behulp van multimedia beter geëxposeerd worden. In het kader van de visserij kunnen allianties worden aangegaan met de plaatselijke visboer en de organisatoren van vis- en robbentochten.

Gouden Driehoek

...

Potenties zijn er in combinatie met het Hoge Berg gebied en Fort de Schans. Het gebied in de driehoek Hoge Berg-Wezenputten-Haven Oudeschild-Fort de Schans bevat veel cultuurhistorische elementen die onder meer te maken hebben met het oorspronkelijke landschap van Texel, het VOC-verleden en het bezoek van Napoleon aan Texel . De elementen in deze zogenaamde Gouden Driehoek bieden zeer veel aanknopingspunten om Oudeschild en omgeving toeristisch en economisch nog aantrekkelijker te maken. Het Maritiem & Jutters Museum zal hierin een centrale functie vervullen.

Maquette De Reede van Texel

...

De maquette geeft een indrukwekkend beeld van de omvang en betekenis van maritiem Nederland in de zeventiende eeuw. In 2005 wordt het derde en laatste deel bijgeplaatst. De maquette meet dan 4 x 18 meter en omvat 160 schepen. De maquette is een prachtig instrument en biedt allerlei aanknopingspunten. De presentatie van de maquette kan aantrekkelijker gemaakt worden door rond de maquette verschillende monitoren te plaatsen, waarop via touchscreens meer informatie over de verschillende schepen, Fort de Schans en het dorp Oudeschild te vinden is. Ook zal het computer gestuurde lichtplan aangepast en dynamischer worden. In een aparte ruimte kan in alle rust de film 'The making of' worden bekeken. In samenwerking met de plaatselijke cateraar wordt het VOC-arrangement verder ontwikkeld.

4. Nieuwe attractie

Bovenstaande verbeteringen en vernieuwingen dienen met name om de bestaande bezoekers vast te houden. De maquette zal al een nieuwe doelgroep aanspreken, maar om echte nieuwe bezoekers aan te trekken is een nieuwe attractie nodig.

...

Een geheel nieuwe attractie zal de grote trekpleister voor het museum vormen. In 2004 wordt hiervoor een concept ontwikkeld. Belangrijk bij de ontwikkeling van dit concept is dat de eigen identiteit van het museum vertaald wordt naar beleving. Een goede vertaling van de boodschap die je wilt meegeven, waarin een goede balans tussen informatie en beleving gevonden wordt. Het moet een ervaring zijn die los staat van het alledaagse, maar een die raakvlakken heeft met de maritieme geschiedenis van Texel.

Het 'unique selling point' van het Maritiem & Jutters Museum is de Rede van Texel. De Rede is een onbekend begrip bij de potentiële bezoekers en daarom moet getracht worden een term te vinden, die nieuwsgierig maakt. De inhoud zal gaan over deze verborgen geschiedenis: Texel in de zeventiende eeuw, de situatie op de Rede, de VOC en scheepswrakken. De attractie zal een avontuurlijke uitstraling krijgen.

5. De belangrijkste zaken nog eens op een rij

Indeling museum en hergroepering

Huisvesting nu		Thema	Hergroepering
Graanpakhuizen	Begane grond	Onderwaterarcheologie	
	Eerste verdieping	Tijdelijke tentoonstellingen	
	Tweede verdieping	Teso tentoonstelling	
		Filmzaal	
Eerste wierschuur	Begane grond	Jutterij	
Noordkaap/2 ^e wierschuur	Begane grond	Timmerwerkplaats	
		Wiervisserij	
		TX 11	
	Eerste verdieping	Visserijtentoonstelling	
Schuur Broekman	Begane grond	Maquette /Gouden Driehoek	
		Attractie	Schuur broekman
		Maquette	Schuur Broekman
Reddingboothuis		Restaurant	
		Tentoonstelling Reddingswezen	
Huisjes Oudeschild		Oudeschild 1900-1930	
Molen de Traanroeiër		Molengeschiedenis	
		Maquette	Nieuwbouw
		Attractie	Nieuwbouw

Wat gaan we doen 2005-2010:

Collectie:

- Volledige collectieregistratie en aansluiting op een standaardsysteem
- Meer onderzoek naar de collectie
- Verbeteringen op het gebied van de preventieve conservering en bewaaromstandigheden in de tentoonstellingsruimten en de depots
- Scholing van medewerkers op het gebied van collectiebehoud.
- Aandacht voor conservering en restauratie.
- Opstellen van een plan van aanpak voor de collectie.

Presentatie:

Bestaande doelgroepen vasthouden, nieuwe doelgroepen binnenhalen en herhalingsbezoek stimuleren door:

- De museumthema's die er nu zijn handhaven en verbetering en vernieuwing van de bestaande presentaties en voorzieningen
- Thema's hergroeperen en met elkaar verbinden
- Door een nieuwe attractie te ontwikkelen, die samen met de megamaquette de grote

trekpleister gaat vormen

- Jaarlijks één à twee wisselexposities te organiseren, die een relatie hebben met de hoofdthema's van het museum. Deze tentoonstellingen zijn vaak bruikleententoonstelling en
- Een breed en wisselend pakket aan activiteiten aanbieden
- Educatieve aanbod verder verbeteren
- Specifieke activiteiten voor jonge kinderen ontwikkelen
- Nieuwe vrijwilligers werven voor demonstraties en activiteiten
- Arrangementen ontwikkelen en allianties aangaan met de plaatselijke winkeliers en organisatoren van vis- en robbentochten
- Het restaurant en winkel verder verbeteren

Voorlopige planning	
2005	Die delen van de maquette De Reede van Texel zijn voor publiek geopend
	Opening van twee Ouderschilder huisjes
	Tentoonstelling rond het vijftienvig jarig bestaan van het museum
	Visserijtentoonstelling
2006	Onderwaterarcheologie
	Bruikleententoonstelling over de Texelse walvisvaart
2007	Heropening van de TESO tentoonstelling
2007-2010	Passende huisvesting voor de maquette en attractie realiseren

8. Bedrijfsvoering

1. Huisvesting personeel en publiek

Niet alleen de kwaliteit van de presentaties en collecties bepalen of de bezoeker tevreden het museum verlaat, maar ook de voorzieningen er omheen.

In 2003 zijn er een aantal aanpassingen en investeringen in het restaurant doorgevoerd, zodat het er prettiger toeven is en om de omzet te verhogen. Deze aanpassingen en investeringen hebben al hun vruchten afgeworpen.

In 2005 zal het museum in de maquette-zaal een verwarmde ruimte creëren waar meer dan tachtig personen ontvangen kunnen worden. Het zal een multifunctionele ruimte zijn, waar gegeten kan worden, een lezing gegeven of een film vertoond kan worden, zonder dat de overige museumbezoekers er last van hebben of andersom.

De bewegwijzering op het museumterrein en in de gebouwen zal de komende jaren verbeterd worden. Vanuit de haven, waar veel parkeergelegenheid is, zal het museum beter aangeduid worden. Medio 2005 zal het maquette-gebouw dat nu nog deels verhuurd is worden voorzien worden van een nieuwe pui aan de voorzijde van de Heemskerckstraat. Dit biedt de mogelijkheid om aan deze kant een verwijzing naar het museum te maken.

Een eventuele nieuwbouw op het museumterrein voor maquette en attractie geeft de kans om de huisvesting van kantoor en depots te verbeteren.

....

2. public relations

Ook in het verleden is in het Maritiem & Jutters Museum veel aandacht besteed aan het werven van publiek. Dit zal in de toekomst gecontinueerd worden.

Publicaties

... De komende jaren zal erna gestreefd worden nieuwe uitgaven gerelateerd aan museumthema's te laten verschijnen. Voor publicaties worden altijd fondsen en sponsors benaderd.

3. Personeel en organisatie

Bestuur en directie

Het Maritiem en Jutters Museum en de Oudheidkamer maken deel uit van de Stichting Texels Museum. Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor beide musea.

....

De directeur van de Stichting is tevens directeur van EcoMare. De directeur van het Maritiem en Jutters Museum is ook verantwoordelijk voor de Oudheidkamer. Zij wordt geassisteerd door een medewerker die de vrijwilligerstaken van de 15 vrijwilligers coördineert.

Medewerkers en vrijwilligers

Hoewel het Maritiem & Jutters Museum een relatief kleine organisatie is, vereist het personeelsbeleid veel aandacht. Dit komt onder andere doordat het museum veel werkt met vrijwilligers en seizoenskrachten en de mobiliteit van het personeel gering is. Medewerkers en

vrijwilligers zijn zeer gemotiveerd en betrokken bij het museum. Voor een groot deel hebben zij een binding met Oudeschild, in ieder geval met Texel. Dit draagt zeker bij tot de kennis van de museale collectie en tot het maatschappelijk draagvlak van het museum op het gehele eiland.

....

De medewerkers van het museum die functioneren op het gebied van beheer en behoud, collectieregistratie en publiekstaken krijgen regelmatig de kans om zich op deze terreinen bij te scholen, bijvoorbeeld door deel te nemen aan het scholingsaanbod museummedewerkers van het LCM of cursussen van het ICN.

Begin 2005 zullen een drietal medewerkers de cursus sociale hygiëne volgen en het examen afleggen. Daarnaast worden de medewerkers gestimuleerd om vakinhoudelijke cursussen te volgen.

In het Maritiem & Jutters Museum zijn vier personen als bedrijfshulpverlener opgeleid. Zij volgen regelmatig herhalingscursussen.

Stuurgroep

Het Maritiem & Jutters Museum wordt inhoudelijk geadviseerd door de Stuurgroep. In deze Stuurgroep hebben vertegenwoordigers van het dorp Oudeschild, DETV (De Texelse Visserijvereniging), duikclub Texel, Stichting Texels Museum en Historische Vereniging Texel zitting. De Stuurgroep vergadert twee maal per jaar.

4. Veiligheid

De Arbo wetgeving heeft in het verleden noodzakelijk gemaakt dat bepaalde voorzieningen gecreëerd of aangepast moesten worden (o.a. nieuw kantoormeubilair en veiligheid in de werkplaats). Een aantal zaken is nog niet aangepast en neergelegd in een plan van aanpak.

5. Financiën

De gemeente draagt met een jaarlijkse subsidie van ruim € 190.000,- structureel bij aan de exploitatie van het museum. Voor de exploitatie is 50% afkomstig uit de entreegelden. De overige middelen zijn afkomstig uit de verkopen van winkel en restaurant en de opbrengsten van verhuur van ruimten en activiteiten. De middelen voor bijzondere activiteiten en tentoonstellingen zijn afkomstig uit bijdragen van fondsen, incidentele subsidies van de gemeente Texel en sponsors.

De komende jaren zullen door het aangaan van allianties met plaatselijke ondernemers en het uitbreiden van arrangementen de inkomsten verhoogd worden.

6. Samenwerking extern

.....

Met de andere Texelse musea, het Agrarisch en Wagen Museum en het Luchtvaartmuseum wordt samengewerkt op het gebied van promotie in het bijzonder voor de Combikaart en Rabokaart en op het gebied van gemeentelijk museumbeleid.

De directeur van het Maritiem & Jutters Museum is buiten het museum actief op een aantal terreinen die relevantie hebben voor het museum. Zij is secretaris van de Stichting tot Behoud van Molen de Traanroeier. Zij vertegenwoordigt de Texelse musea in de gemeentelijke adviescommissie voor kunst en cultuur. Daarnaast is zij lid van de redactie van het nieuwsblad van de Historische Vereniging Texel.

Met de Historische Vereniging Texel wordt samengewerkt in uitwisseling van de collectie en onderzoek naar de Texelse geschiedenis. In 2003 werd samen met deze vereniging en de gemeente Texel twee tentoonstellingen rond de Watersnoodramp georganiseerd.

Met het college en raadsleden van de gemeente Texel onderhoudt de directeur van het museum een goede relatie. Ook met de ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor het museumbeleid op Texel is er regelmatig contact.

Met Natuurmonumenten op Texel wordt regelmatig overleg gevoerd over Fort de Schans, dat in het bezit is van deze vereniging. Met de Dorpscommissie Oudeschild en de Ondernemersvereniging Oudeschild is contact over zaken die dorp en museum met elkaar verbinden. In 2002 heeft het museum een belangrijke rol gespeeld in de organisatie van het vierhonderd jarig bestaan van het dorp; in 2005 zal het museum opnieuw een rol spelen in het jubileum van de haven.

Met de archeologen van het Nederlands Instituut voor Scheeps- en onderwaterArcheologie (NISA) in Leystad wordt regelmatig samengewerkt op het gebied van uitwisseling en expertise van de collectie. Deze samenwerking zal voortgezet worden in de toekomst.